

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/166/2019
Identifikačné číslo spisu: 1217217109
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1217217109.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne X. P., bývajúcej v L., E. J. XXXX/X, zastúpenej URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Havlíčkova 16, IČO: 47 244 895, proti žalovanej Všeobecná úverová banka, a. s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, IČO: 36 857 513, o určenie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezúročná a bez poplatkov, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 58 Csp 112/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. apríla 2019 sp. zn. 8 Co 214/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 26. júla 2018 č. k. 58 Csp 112/2017-381 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia, že
i/ zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX z 10. februára 2012 (ďalej len „zmluva o spotrebiteľskom úvere“), uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a žalovanou ako veriteľkou, je bezúročná a bez poplatkov,
ii/ z mesačnej anuitnej splátky č. 28 je žalobkyňa povinná zaplatiť žalovanému len sumu v časti 18,66 eur a mesačné anuitné splátky č. 28 vo zvyšku a č. 29 až 34 nie je povinná zaplatiť vôbec, a
iii/ zmluvné podmienky uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere v čl. I bod 3 v spojení s čl. I bod 7 (o poplatku za poskytnutie úveru a o poplatku za vedenie úverového účtu), čl. I bod 8 v spojení s čl. II bod 6 (o dohode o zrážkach zo mzdy) a čl. III bod 6 v spojení s čl. X bod 4 všeobecných obchodných podmienok (o dohode o spravovaní zmluvného vzťahu podľa režimu Obchodného zákonníka) sú neprijateľné zmluvné podmienky a sú neplatné,
a zároveň rozhodol, že žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi žalobkyňou a žalovanou obsahuje všetky náležitosti vyžadované ustanovením § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a preto nie je možné ju považovať za zmluvu bezúročnú a bez poplatkov. S ohľadom na eurokonformný výklad tohto ustanovenia nemožno za jeho porušenie pokladať skutočnosť, že zmluva neobsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, teda určenie, aká časť každej mesačnej anuitnej splátky sa započíta na úhradu istiny, úrokov a iných poplatkov; napokon spotrebiteľ má právo si takýto výpis z účtu s podrobným rozpisom jednotlivých splátok vo forme amortizačnej tabuľky kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy od banky vyžiadať.

1.3. Za neopodstatnené považoval aj tvrdenia žalobkyne o nesprávne uvedenej ročnej percentuálnej miere nákladov kvôli nezohľadneniu nákladov na poistné, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že jednak životné poistenie žalobkyne ani poistenie úveru nebolo podmienkou pre poskytnutie spotrebiteľského úveru ani jeho súčasťou, a jednak žalobkyňa poistnú zmluvu neuzavrela so žalovanou, ale s tretou osobou (poisťovňou).

1.4. K tvrdeniam o neprijateľnosti zmluvnej podmienky o poplatku za poskytnutie úveru vo výške 60,- eur a o poplatku za vedenie úverového účtu vo výške 2,50 eur mesačne (ktorý si žalovaná účtovala len do mesiaca júl 2012) uviedol, že nenapĺňajú znaky skutkovej podstaty neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľských zmluvách v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, pretože oprávnenie požadovať takéto plnenia a ani ich dohodnutá výška nie sú v rozpore s princípom dobrých mravov, zákazu civilnoprávnej úžery ani v rozpore s ustanoveniami zákona o bankách, zákona o spotrebiteľských úveroch či Občianskeho zákonníka.

1.5. Za neprijateľnú a neplatnú zmluvnú podmienku neurčil ani dohodu o zrážkach zo mzdy, keďže žalovaná k jej realizácii nikdy nepristúpila a po novele zákona o spotrebiteľských úveroch vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. už ani pristúpiť nemôže, preto posudzovanie tohto zmluvného dojednania nemá pre prejednávajúcu vec žiaden význam. Poukázal pri tom na § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy v prospech dodávateľa, ibaže by táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ by bol poučený o jej dôsledkoch a mal možnosť ju odmietnuť.

1.6. Vo vzťahu k určaniu, že dohoda o aplikácii Obchodného zákonníka na zmluvné práva a povinnosti je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, dodal, že tak nemôže byť, pretože túto podmienku upravuje priamo zákon, a to tak, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré sa vzhľadom na absenciu prechodných ustanovení použije aj na právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím jeho účinnosti, t. j. pred 1. májom 2014).

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. apríla 2019 sp. zn. 8 Co 214/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Uviedol, že súd prvej inštancie dostatočne a správne zistil skutkový stav veci a dospel k správnym právnym záverom, keď vychádzal z toho, že v prejednávanej veci neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok, že predmetný spotrebiteľský úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov, alebo ktoré mohli spôsobiť, že niektoré zmluvné ustanovenia by boli neprijateľnými zmluvnými podmienkami a mohli by vyvolať neplatnosť celej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. S odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožnil a dodal, že odvolacie námietky žalobkyne nie sú dôvodné. Za správny a plne opodstatnený aj pre prejednávajúcu vec považoval právny názor vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 146/2017 ako aj viacerých uvedených rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa, a nie aj vnútornú štruktúru jednotlivých splátok, a preto absencia jej uvedenia nemôže mať za následok bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Ako nedôvodné vyhodnotil aj námietky týkajúce sa neprijateľnosti dojednania spravovania zmluvného vzťahu podľa Obchodného zákonníka a dojednania poplatku za poskytnutie úveru a poplatku za vedenie úverového účtu. Podľa jeho názoru dojednanie, že úverový vzťah medzi stranami sa bude spravovať Obchodným zákonníkom, v ktorom je o. i. zmluva o úvere primárne upravená, za súčasného uplatnenia ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka,

podľa ktorého sa na spotrebiteľské právne vzťahy sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva, nemôže spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach na úkor spotrebiteľa a mať za následok neplatnosť celej zmluvy. Takisto takúto značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (žalobkyne) nespôsobuje ani dojednanie poplatku za poskytnutie úveru (teda ceny za úver), keďže poskytovanie úverov je predmetom podnikania žalovanej a jeho výška je vo vzťahu k výške poskytnutého úveru primeraná, a ani dojednanie poplatku za vedenie úverového účtu, ktorého výška je v porovnaní s výškou úveru zanedbateľná a navyše bola účtovaná len do júla 2012. Z vyššie uvedených dôvodov dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

3.1. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť a opodstatnenosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Namietala, že nesprávnym procesným postupom jej bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.), k vade ktorej malo dôjsť tým, že odvolací súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s jej právnou argumentáciou a ak sa len stotožnil s rovnako nedostatočne odôvodneným rozhodnutím súdu prvej inštancie, treba jeho rozhodnutie považovať za svojvoľné a nepreskúmateľné. Za tieto podstatné skutočnosti, s ktorými sa súdy oboch nižších inštancií mali vysporiadať, označila otázku posúdenia kogentných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, otázku legislatívnej zmeny účinnej až od 1. mája 2018, otázku rešpektovania zásady právnej istoty a zákazu retroaktivity, otázku nemožnosti aplikácie eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je výkladom contra legem a v rozpore so zásadou priaznivejšieho výkladu pre spotrebiteľa v prípade pochybností, ako aj svoje argumenty preukazujúce, že napádané ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v jej neprospech, a tak sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami.

3.2. Ďalej rozhodnutiu odvolacieho súdu vytýkala, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď konajúce súdy na prejednávanej vec sice aplikovali správny právny predpis - ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l/ zákona o spotrebiteľských úveroch, avšak nesprávne ho interpretovali. Uviedla, že napadnuté rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.), a to otázky „(ne)možnosti eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l/ zákona o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzavretia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy“. Podľa jej názoru eurokonformný výklad zákona nie je absolútny a nemôže nahradiť výslovné znenie zákona, pretože by išlo o výklad contra legem. V prejednávanej veci tiež nie je možné priamo aplikovať smernicu 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, výsledkom transpozície ktorej je zákon o spotrebiteľských úveroch, pretože v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený. Takisto nemožno v danej veci použiť ani výklad Súdneho dvora Európskej únie, pretože ten podáva výlučne výklad európskej legislatívy, a nie vnútroštátneho práva. Ak teda uvedené ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovovalo, že zmluva musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (t. j. rozpis vnútornej skladby jednotlivých splátok, teda podmienku, ktorá je v prospech spotrebiteľa a jeho ochrany ako slabšej zmluvnej strany), nedodržanie tejto povinnosti má za následok bezúčnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, a to aj napriek tomu, že smernica takúto náležitosť zmluvy nevyžadovala. Samotná skutočnosť, že uvedené ustanovenie zákona bolo s účinnosťou od 1. mája 2018 novelizované v zmysle znenia smernice, na uvedenom s ohľadom na zásadu zákazu retroaktivity nemôže nič zmeniť. Vo vzťahu k rozhodnutiu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 146/2017 dodala, že toto rozhodnutie ako ojedinelé nepredstavuje záväznú a ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, ale s ohľadom na doterajšiu zaužívanú prax je nesprávne a do vzťahov medzi dodávateľom a spotrebiteľom vnáša výraznú právnu neistotu. Odvolaciemu súdu zároveň vytýkala nesprávne právne posúdenie žalobou napadnutých konkrétnych ustanovení predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere a všeobecných obchodných podmienok ako zmluvných podmienok, ktoré nie sú neprijateľné, pretože podľa jej názoru spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v jej neprospech ako slabšej zmluvnej strany a ich dojednanie nemohla ovplyvniť. Napokon zástava názor, že vadou nesprávneho právneho posúdenia trpí tiež výrok o trovách konania, pretože nie je z neho zrejmé, kto je komu povinný náhradu trov zaplatiť a absentuje v ňom informácia, že o konkrétnej výške náhrady

rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením; z tohto dôvodu tento výrok považuje za nevykonateľný.

3.3. Žalobkyňa v dovolaní navrhla dovolacie konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a/ C.s.p. prerušiť do právoplatného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o prejudiciálnych otázkach v konaní vedenom pod sp. zn. C-331/18, v ktorom sa rieši otázka eurokonformného výkladu označeného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorá má význam pre rozhodnutie v prejednávanej veci a ktorú dovolací súd nie je oprávnený riešiť.

3.4. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie, eventuálne že rozhodnutie odvolacieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za jasné, zrozumiteľné a vecne správne a dovolacie námietky za neopodstatnené. Právna otázka, či zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať rozpis vnútornej skladby každej anuitnej splátky na istinu, úroky a iné poplatky, už bola dovolacím súdom vyriešená a odvolací súd ju vyriešil v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Za správne pokladala aj vyhodnotenie žalobou napadnutých zmluvných ustanovení ako zmluvné podmienky, ktoré nie sú neprijateľné, pretože nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Navyše, ich skúmanie, tak ako to žiada žalobkyňa v dovolaní, de facto predstavuje abstraktnú kontrolu v spotrebiteľských veciach, ktorá je v individuálnych spotrebiteľských sporoch neprípustná. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ C.s.p.).

7. Dovolací súd pred skúmaním podmienok prípustnosti podaného dovolania najskôr pristúpil k posúdeniu dôvodnosti návrhu žalobkyne na prerušenie konania v zmysle § 162 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a po zistení, že v konaní o prejudiciálnej otázke vedenom pred Súdny dvorom Európskej únie pod sp. zn. C-331/18 (do právoplatného skončenia ktorého žalobkyňa navrhla predmetné dovolacie konanie prerušiť) bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom jeho šiestej komory z 5. septembra 2019, dospel k záveru, že v čase rozhodnutia dovolacieho súdu už tento návrh na prerušenie konania nie je opodstatnený, a preto ho zamietol (§ 162 ods. 3 C.s.p. v spojení s § 438 ods. 1 C.s.p.).

8. Žalobkyňa vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tejto vade zmätočnosti malo podľa jej tvrdenia dôjsť tým, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nedostatočne vysporiadal s jej argumentmi (porov. bod 3.1. tohto rozhodnutia), v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie svojvoľné a nepreskúmateľné.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod

porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je však významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

10. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4 Cdo 34/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 8 Cdo 152/2018).

11.1. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. Súdov oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vyporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Ich myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali.

11.2. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií vyplýva, prečo žalobu žalobkyne zamietli, pričom dostatočným spôsobom uviedli, prečo uprednostnili eurokonformný výklad na vec dopadajúceho ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (t. j. 10. februára 2012), v zmysle ktorého sa nevyžaduje, aby zmluva obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby každej anuitnej splátky, pred jeho doslovným (gramatickým) výkladom, a taktiež uviedli, na základe ktorých skutočností (a ich vzájomného porovnania) dospeli k záveru, že napadnuté ustanovenia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere a všeobecných obchodných podmienok nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky, a teda nenapĺňajú skutkovú podstatu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, ktorá by spôsobovala ich neplatnosť (porov. bod 1.2. až 1.6. a bod 2. tohto rozhodnutia).

11.3. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 188/06), a tým k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. preto nevyplýva.

13. Žalobkyňa ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. V prejednávanej veci rozhodujúcou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo, či zmluva o spotrebiteľskom úvere musí alebo nemusí obsahovať rozpis každej anuitnej splátky na amortizáciu istiny, úrokov a iných poplatkov a či v prípade, že túto náležitosť neobsahuje, možno poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa tvrdí, že odvolací súd túto otázku posúdil nesprávne, ak dospel k záveru, že uvedený rozpis vnútornej skladby každej jednotlivkej splátky úveru nie je potrebný, pričom uvedená právna otázka je otázkou v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dosiaľ ustálené nevyriešenou, čo podľa jej názoru zakladá prípustnosť jej dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Žalobkyňa zastáva názor, že v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere vnútroštátna právna úprava (§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch) pod sankciou považovania poskytnutého spotrebiteľského úveru za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch) výslovne vyžadovala, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala presný rozpis vnútornej skladby každej anuitnej splátky, a preto v tejto otázke nie je možné uprednostniť eurokonformný výklad dotknutého ustanovenia (tak ako to urobil odvolací súd) či priamo aplikovať smernicu 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, navyše ak vnútroštátna právna úprava upravovala práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany priaznivejšie.

15. Vo vzťahu k posúdeniu otázky prípustnosti dovolania dovolací súd považuje za potrebné najskôr poznamenať, že pre posúdenie prípustnosti dovolania vrátane posúdenia, či ide o právnu otázku, ktorej riešenie v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je ustálené, alebo ktorá ešte vyriešená nebola, resp. je riešená rozdielne, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že jej dovolanie je procesne prípustné, ale významný je výlučne záver (zistenie) dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie a meritórny dovolací prieskum, je totiž otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012). Procesný postoj strany sporu nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť súdu akceptovať obsah jej opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súčasťou práva na súdnu ochranu nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané stranou, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu. V opačnom prípade by súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania boli vôbec naplnené (I. ÚS 145/2010, III. ÚS 226/2017).

16. Dovolací súd vo vzťahu k žalobkyňou nastolenej právnej otázke správnej interpretácie označeného ustanovenia konštatuje, že táto právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená, a to nielen v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 146/2017, ktoré žalobkyňa vo svojom dovolaní spomína, ale aj v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 45/2018, 3 Cdo 56/2018, 3 Cdo 113/2018, 4 Cdo 187/2017, 4 Cdo 211/2017, 4 Cdo 65/2018, 5 Cdo 132/2017, 6 Cdo 113/2018, 7 Cdo 98/2018 a 7 Cdo 101/2019, ktoré naďalej zotrvali na vyslovenom právnom názore, že rozpis vnútorného členenia každej anuitnej splátky na amortizáciu istiny, úrokov a iných poplatkov nie je povinnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere a v prípade, že takýto rozpis zmluva neobsahuje, nie je možné poskytnutý spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu sa s týmto právnym názorom plne stotožňuje a nemá dôvod sa od neho odkloniť. So zreteľom na uvedené teda možno uzavrieť, že riešenie tejto právnej otázky je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu už ustálené, a preto táto dovolacia námietka nemôže byť relevantná pre založenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/

C.s.p.

17.1. Dovolací súd v tejto súvislosti nad rámec dovolacieho prieskumu dodáva, že vo vyššie uvedených jeho rozhodnutiach v otázke správnej interpretácie ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských zmluvách dospel k záveru, že predmetné ustanovenie je potrebné gramatickým a eurokonformným výkladom interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej-ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky. Vzhľadom na uvedené teda v prejednávanej veci možno konštatovať, že odvolací súd sa pri právnom posúdení tejto právnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17.2. Dovolací súd napokon dáva do pozornosti aj závery rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 5. septembra 2019, vo veci TE proti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., sp. zn. C-331/18 (do vydania ktorého žalobkyňa navrhla toto dovolacie konanie prerušiť), podľa ktorých čl. 10 ods. 2 písm. h/ až j/ v spojení s čl. 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej, podľa ktorej musí zmluva o (spotrebiteľskom) úvere špecifikovať rozpis každej splátky určenej, podľa prípadu, na amortizáciu istiny, splatenie úrokov a ostatných nákladov, a tieto ustanovenia smernice ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, vo veci Home Credit Slovakia, a. s., proti Kláre Bíróovej, sp. zn. C-42/15, sa majú uplatniť (aj) na zmluvu o (spotrebiteľskom) úvere, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením tohto rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom prijatým v uvedenom rozsudku.

18. Žalobkyňa v nadväznosti na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. ďalej namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení, ak rozhodol, že v žalobe konkretizované ustanovenia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere a všeobecných obchodných podmienok nie sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, pretože nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v jej neprospech ako slabšej zmluvnej strany.

19. Pre dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C.s.p. má mimoriadny význam obsah pojmu právna otázka a to, ako ju dovolateľ vo svojom dovolaní zafinuje a špecifikuje. Aby dovolanie bolo podľa tohto ustanovenia prípustné, v dovolaní nastolená otázka musí byť otázkou právnou (či už hmotnoprávnou, alebo procesnoprávnou, avšak nikdy nie skutkovou) a zároveň otázkou rozhodujúcou pre rozhodnutie odvolacieho súdu, to znamená otázkou, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení svoje rozhodnutie založil (t. j. otázkou, od ktorej vyriešenia záviselo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

20. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnou otázkou, rozhodujúcou pre rozhodnutie vo veci samej a nastolenú dovolateľom v dovolaní (t. j. právne posúdenie odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí), dovolací súd dosiaľ neriešil (neposudzoval) a je tu daná potreba, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Uvedené taktiež pramení zo samotného účelu právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku, ktorým sa sleduje nielen náprava nesprávností v konkrétnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky: ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu, účelom ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky a „zaplnením bielych miest doterajšieho rozhodovania dovolacieho súdu prispieť k vytvoreniu jeho ustálenej rozhodovacej praxe“, a ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. má za cieľ dosiahnuť jednotu v rozhodovaní

dovolacích senátov (porov. 3 Cdo 216/2017, 4 Obdo 45/2017).

21. Ak teda dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., mal by v nadväznosti na § 432 C.s.p.: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená. Dovolanie ale nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok („ďalšie odvolanie“), preto pri formulácii právnej otázky (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné mať na zreteli, aby zároveň bola vymedzená aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej právnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená príp. rozdielna rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver odvolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní. Napokon je potrebné zdôrazniť, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. v spojení s § 432 ods. 1 a 2 C.s.p.

22. Pri posúdení prípustnosti dovolania v rozhodovanom spore vo vzťahu k vyššie uvedenej dovolacej námietke (nesprávneho posúdenia neprijateľnosti konkretizovaných zmluvných podmienok), dovolaciemu súdu z obsahu dovolania žalobkyne nie je zjavné, nesprávnosť riešenia ktorej právnej otázky odvolacím súdom má v dovolacom konaní posudzovať a akú konkrétnu právnu otázku má odvolací súd vyriešiť. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyňa dostatočným spôsobom nekonkretizovala rozhodujúcu právnu otázku, od vyriešenia ktorej podľa jej názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a relevantne nezdôvodnila, že by šlo o otázku zásadného právneho významu, u ktorej je daná potreba, aby ju odvolací súd vyriešil. Z obsahu jej dovolania vyplýva, že nesúhlasí s tým, ako odvolací súd o tejto časti žaloby rozhodol, polemizuje s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňuje jeho správnosť rozhodnutia, uvádza, že sa nestotožňuje s tým, ako vyhodnotil konkrétne skutočnosti a okolnosti a s jeho argumentáciou, prípadne odkazuje na svoju argumentáciu vo svojich predošlých podaniach (hoci ustanovenie § 433 C.s.p. stanovuje, že dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom), avšak bez väzby na konkrétnu ňou nastolenú právnu otázku, na riadne vymedzenie ktorej je dôvod prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. viazaný. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu preto významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 C.s.p. Dovolací súd je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.), včítane ich obsahového i rozsahového vymedzenia, a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Dovolací súd preto nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú právnu otázku eventuálne mala dovolateľka na mysli a ktorej správnosť alebo nesprávnosť by mala byť podrobená dovolaciemu prieskumu. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie či odvolací súd, pretože v takom prípade by totiž uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen účelu ustanovenia § 421 ods. 1 v spojení s § 432 ods. 1 a 2 C.s.p., ale aj princípu rovnosti zbrani a kontradiktórnosti konania, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu by bolo založené na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľkou a ku ktorým mala možnosť vyjadriť sa žalovaná ako protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.

23. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, aké žalobkyňa predkladá v tejto časti svojho dovolania a aké z obsahu jej dovolania možno vyvodiť, nezodpovedá spôsobu vymedzenia v zmysle § 431 až § 435 C.s.p. Absenciu tejto náležitosti dovolania považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre jeho odmietnutie (§ 447 písm. f/ C.s.p.).

24. Pokiaľ žalobkyňa dovolaním napadla výrok o trovách odvolacieho konania, dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania proti výroku o nároku o náhrade trov konania je vylúčená podľa § 420 C.s.p. (keďže nejde o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí; R 73/2018) aj podľa § 421

ods. 2 v spojení s § 357 písm. m/ C.s.p.

25. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ a f/ C.s.p.).

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.